

[Statsministeren.]

finansudvalg, før han træffer visse særlig betydningsfulde afgørelser om selskabets forhold.

Til slut vil jeg gerne fremhæve, at der her er tale om en virksomhed, der vil komme til at arbejde under en betydelig økonomisk risiko. På baggrund af den indstilling, der foreligger fra den bedste tekniske og forretningsmæssige sagkundskab, er det imidlertid min bestemte opfattelse, at vi ikke kan forsvare at lade den chance for et virkeligt økonomisk og valutamæssigt aktiv gå fra os. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje folketinges villige og hurtige behandling.

V. Buhl: Der er for rigsdagen al grund til at anerkende det dristige initiativ til en dyberegående efterforskning og eventuel rationel udnyttelse af mineforekomsterne i Grønland, som nu har taget fast form i det foreliggende lovforslag. Selvom det er et risikofyldt foretagende, som man her sætter i gang, er jeg enig med den højtærede statsminister i, at det ikke ville være forsvarligt at lade de perspektiver, som denne sag rummer, ligge uprøvede hen. Man kan rejse det spørgsmål, om ikke det naturlige ville være, at den danske stat på egen hånd tog opgaven op, men, alt vel overvejet, finder mit parti, at den fremgangsmåde, den løsning, her er valgt, er den mest formålstjenlige.

Det er nu ikke de store økonomiske krav, den store økonomiske indsats, der skal til, som for os er den væsentligste grund til, at vi har måttet søge bistand udefra; det afgørende er, at vi herhjemme ikke behersker den tekniske og merkantile side af opgaven, men må skaffe os al den sagkundskab, der skal til, andetstedsfra. Skal man her, hvor så meget står på spil, sikre sig bedst muligt, må den udenlandske assistance, som påkaldes, gøres økonomisk medansvarlig i foretagendet. Betyggelsen for de danske interesser må da ligge deri, at den overvejende del af aktiekapitalen samles på danske hænder, således som det jo også sker ifølge lovforslaget.

Forslaget med de dertil knyttede koncessions- og vedtægtsbestemmelser har været indgående forberedt gennem længere tid. Finansudvalget gav, foruden visse bevilninger, også i foråret sin principielle tilslutning til sagens fremme, og nu er der i

landstinget foretaget en grundigere gennemgang af forslaget, en gennemgang, som på nogle punkter har medført ændringer i lovforslaget og desuden nærmere kommentarer.

Der blev i sin tid fra finansudvalget taget forbehold med hensyn til koncessionsbestemmelsen om, at staten ved koncessionens ophør skal være berettiget til at overtage anlæggene i Grønland til en „rimelig pris“, en pris, der om fornødent skulle fastsættes af et voldgiftsnævn. Udtrykket „rimelig pris“ er i sig selv så lidt præciseret, at det åbner mulighed for et vidtgående spillerum for fortolkning, og det ville være urigtigt overfor eftertiden at opretholde en uklarehed på et område, hvor det kan komme til at dreje sig om millionbeløb. Man kunne om 50 år komme ud for, at det blev det til den tid rådende prisniveau, hvorefter overtagessummen skulle bestemmes, og tænker man på den prisudvikling, som vi har oplevet i det sidste halve århundrede, er det let at se, hvilke konsekvenser en vurdering på grundlag af prisforholdene 50 år frem i tiden eventuelt kunne medføre. Nu er der da også lykkeligvis sket det, at man i landstingsudvalget med tilslutning af selskabets formand og næstformand har kunnet fastslå en autentisk fortolkning, hvorved det bestemmes, at anlæggene skal kunne overtages til sin tid af staten til kostprisen med fradrag for slid og ælde. Jeg vil her føje til, at der er grund til at påskønne den beredvillighed, hvormed man fra selskabets side har tiltrådt denne fremgangsmåde.

Det er endvidere i udvalgsbetænkningen klarlagt, at selskabets regnskabsmæssige behandling af udgifter til efterforskning og videregående undersøgelser skal kunne indbringes for voldgiftsnævnet i lighed med andre tvistigheder. Der er også grund til med tilfredshed at notere, at der ved de i landstinget fremkomne ændringer i selve lovforslaget er givet rigsdagens finansudvalg en medbestemmelsesret ved afgørelsen af spørgsmål af væsentlig betydning i forskellige henseender.

Mit parti har kun een beklagelse at fremsætte. Det er den, at det ikke er lykkedes i landstingsudvalget at samle partierne om en fælles udtalelse angående arbejdsforholdene ved minen. Vi har ønsket, at der skulle sikres overenskomstmæssige arbejdsforhold ved mineselskabet i overensstem-